

Highland Cattle tekee arvokasta luonnonhoitotyötä

Seitsemän vuoden kokemukset Turun Ruissalosta osoittavat, että luonnonlaitumien hoito onnistuu eläimiltä loistavasti. Karjankasvattaja Pauliina Ukkonen on tehnyt luonnonlaitumien hoidossa pitkäjänteistä työtä.

Lähes yhtä pitkään, kun olen aviomieheni kanssa kasvatanut Highland Cattle -nautakarjaa, on karjamme tehnyt luonnonhoitotyötä eri puolilla eteläistä Suomea, säkyläläinen karjankasvattaja **Pauliina Ukkonen** kertoo.

Yhden kesän kokeilu alkoi muutamalla hieholla Espoossa. Sitä seurasi viiden vuoden kausi Hangossa, jonne naudat palasivat lähes neljänkymmenen vuoden jälkeen.

Viimeiset seitsemän vuotta on osa karjasta tehnyt raivaustöitä kahdella

Ruissalon laitumella Turussa. Kesälaidunnustyö jatkuu vielä ainakin muutama vuoden Turussa.

– Kun hain karjaa talviteloille Säkylään, saatoin todeta, miten hyvinvoivia eläimet olivatkaan, Ukkonen sanoo.

Highland Cattle -karjalle (Ylämaan

Pauliina Ukkonen on toiminut yli kymmenen vuotta karjankasvattajana ja vastannut lihan suoramyyntistä.

karja) luonnonlaitumien hoito sopii loistavasti, sillä sen kyky hyödyntää laitumien monipuolista antia on vertaansa vailla. Kasvattajalle ja karjalle luonnonlaitumet ovat erinomainen kesäkohde. Eläinten laiduntamisesta seuraa myös monia muita hyötyjä ihmisille ja maisemille.

Maisema avartui Ruissalossa

Ruissalon laitumet vaativat kaksi seikkaa ennen eläinten tuloa: puiden raivausta ja aitalinjan tekoa. Alueen oli annettu olla pitkään luonnontilaisena eikä raivaustöitä oltu tehty. Seurauksena oli voimakas pusikoituminen ja umpeenkasvu.

Ensin paksuja puita kaadettiin ja raivattiin reitti aitalinjalle. Sähkön kulkeminen aidassa takasi sen, että eläimet pysyivät aitalinjan sisä- ja ihmiset ulkopuolella.

– Karjamme havaitseminen ensimmäisinä kesinä oli hyvin sattumanvaraista, sillä ne piiloutuivat ryteikköön, ja koska järviruoko on eläinten suurta herkkua, katosivat eläimet parimetrin kasvillisuuden sekaan, Ukkonen naurahtaa.

Kesä kesän perään tehty laiduntaminen alkoi kuitenkin tuottaa tulosta. Sekä eläimet että meri alkoivat näkyä. Laiduntava karja tuottaa näkyvää tulosta ja maisema muuttuu ihmissilmää miellyttäväksi.

Karja tuottaa mielihyvää

Ruissalossa liikkuvat kertoivat kokevansa mielihyvää sekä avartuvasta maisemasta että eläinten näkemisestä. Karjankasvattajan mukaan ihminen haluaa kohdata karjaa, lampaita, hevosia.

– Voisikin sanoa, että meillä on verissä halu toimia yhdessä eläinten kanssa. Kaupungistumisen myötä tämä luontainen tarve on vaikeutunut, mutta karjan tuominen näille luonnonhoidollisesti merkittäville alueille on tehnyt uudelleen mahdolliseksi kohdata tuotantoeläimiä, Ukkonen toteaa.

Keväällä kuljetusautosta nautoja purettaessa karjankasvattajan sydäntä lämmitti erään katselijan kommentti, että nyt hänen kesänsä alkaa.

Lapset tutustuvat karjatilaan

Ylämaan karja viihtyy ulkona ympäri vuoden. Osa karjasta palaa Turusta Säkylään syksyllä ja osa on ollut kesän jo Säkylässä. Läheinen ala-aste järjestää

syksyisin tutustumiskäynnin tilalle.

– Nämä hetket ovat niin tärkeitä lapsille ja nuorille, että he saattavat jonkun päivän päästä tuoda vielä oman perheensäkin karjaa katsastamaan, Ukkonen sanoo.

– Välillä onkin mielessä pyörinyt ajatus, että pitäisi järjestää "karjaleirejä", jolloin kasvattajan opastuksella perehdyttäisiin tekemäämme työhön. Tiedä vaikka nämä nuoret sitten tulevaisuudessa innostuisivat uraan maatalouden puolella.

Vaikutus ympäröivään luontoon

Ukkosen karja on laiduntanut yli kymmenellä eri laitumella. Kasvi- ja eläinkunnan lajikirjo on selkeästi monipuolistunut laiduntamisen aikana.

Lukuisat lintulajit etsivät muutto- matkoillaan aukeita levähdyspaikkoja laitumilta. Eri perhos- ja hyönteislajit tarvitsevat niittykasveja, joiden määrä lisääntyy laidunnuksen myötä. Aiheesta on tehty myös lukuisia tutkimuksia.

Kunnalle vetovoimaa laidunnuksesta

Suomalainen kuntakenttä on kokenut muutoksia viime vuosina. Oma paikal-

linen identiteetti säilyy, vaikka rajoja määritelläänkin uudelleen.

Vetovoimaa uusien asukkaiden houkuttelemiseen tarvitaan, jotta väestön ikääntyminen ei käänneä asukaslukua pysyvästi laskusuuntaan.

– Mitä kunta kertoo ulospäin tuomalla alueitaan laidunnuksen piiriin? Vähintäänkin sen, että kyseisessä kunnassa halutaan elää ajan hermolla tuomalla kauniisti hoidettua luonnonlaidunta ihmisten silmiin ja saattamalla näkyviin todellista lähiruokaa, Ukkonen sanoo.

Pirja Peltomäki

Kuvat: Jari Ukkonen

Lisätietoja:

FM, karjankasvattaja Pauliina Ukkonen
YTR/Luonto- ja maisemapalvelut teemaryhmän jäsen

Pub. 050 536 9300, ukkonenbc@netti.fi
www.ukkonenbigblandcattle.blogspot.com/

Ylämaan karja viihtyy ulkona ympäri vuoden kaksinkertaisen karvapeitteen ja erittäin paksun nahkan ansiosta.

